

Sluttprotokoll fra forhandlingsmøte

16. mai 2026

mellom staten og

Norges Bondelag og Norsk Bonde- og Småbrukarlag

1 Grunnlag for avtalen

Stortingets behandling av Meld. St. 11 (2023–2024) *Strategi for auka sjølvforsyning av jordbruksvarer og plan for opptrapping av inntektsmoglegheitene i jordbruket*, jf. Innst. S 258 (2023–2024), Meld. St. 10 (2024–2025) *Premisser for tallgrunnlag m.m. i jordbrukspolitikken*, jf. Innst. 197 S (2024–2025) og klimaavtalen med jordbruket er det mest sentrale grunnlaget for den inngåtte avtalen, sammen med det omforente tallgrunnlaget fra Budsjettnemnda for jordbruket.

Partene viser til at gjennom Stortingets behandling av Meld. St. 10 (2024–2025) er de politiske premissene for tallgrunnlaget for opptrappingen av inntektsmulighetene og nivåsammenligning med sammenligningsgruppen fastlagt.

I Meld St. 11 (2023–2024) er det listet opp vilkår for opptrapping av inntektsmulighetene i jordbruket:

«Produksjonen må vere godt tilpassa etterspurnad frå forbrukarane. Det må vere balanse i råvaremarknadene, dvs. at jordbruket framleis skal ha det økonomiske ansvaret for overproduksjon, med tilhøyrande prisfall og auka omsetnadsavgifter. Inntektssvikt som følgje av overproduksjon kan ikkje krevjast kompensert og må handterast i kvart einskild jordbruksoppgjer. Dette tyder samstundes at ein i einskilde år kan erfare at det rekna inntektsgapet for einskilde produksjonar veks som følgje av svikt i marknadsinntekter. Det tyder at utvikling i marknadsinntektene vil påverke inntektsutviklinga.

Opptrappingsplanen skal gjennomførast slik at ein får best mogleg utteljing for dei ressursane ein set inn både for bondens inntekt og for samfunnet. Produktivitetsutviklinga og omstillinga må fortsetje. Å få gradvis meir ut av ressursane er bra for inntektsmoglegheitene, klima, og miljø. Budsjetstøtta må utformast på ein måte som opprettheld insentiv til effektiv drift.

Konkurranskrafta mot import og substitutt må styrkast, fordi alternativet kan bli fallande produksjon og inntektsmoglegheiter og reduserte moglegheiter for å nå m.a. målet om landbruk over heile landet.

Offentlege bidrag må vere innanfor rammene av WTO-avtalen. I aukande grad vil produktprisane vere marknadsbasert og ikkje basert på avtalte målprisar. Delen marknadsinntekt av bruttoinntekta bør haldast oppe.

Dei større bruka bør over tid hente mest mogleg av inntekta gjennom marknaden for å sikre ei utvikling med mangfald av bruk og jordbruk i heile landet.

Gjennomføringa av opptrappingsplanen skal ta omsyn til dei samla måla som er sett for jordbruket. Klimagassutslepp, -binding, klimatilpassing, miljø og dyrevelferdsomsyn må inngå som ein sentral premiss for utforminga òg av inntektspolitikken.

Budsjettstøtta må fastsetjast innanfor ei samla vurdering av heile det økonomiske handlingsrommet. Skulle forutsetningane for planen endra seg vesentleg vil dette kunne ha konsekvensar gjennomføringa av planen.

Gjennomføringa av planen føreset eit tett samarbeid mellom jordbruket og staten.»

Budsjettnemnda har beregnet en gjennomsnittlig vekst i bruttoprodukt per timeverk på 0,7 pst. per år de siste 10 år, som er meget lavt i historisk sammenheng. Avtalen legger til grunn en vekst i bruttoprodukt per timeverk i 2027 på 1,8 pst. Budsjettnemndas totalkalkyle viser at fra regnskapet i 2021 til budsjettet for 2026 er andelen markedsinntekt redusert fra 71,4 pst. til 64,1 pst. Avtalen innebærer at andelen markedsinntekt kan falle ytterligere, som følge av at ekstraordinær kostnadsvekst kompenseres med økte budsjettmidler for å realisere ambisjonen om inntektsjamstilling i 2027.

Vilkårslista sier jordbruket fortsatt skal ha det økonomiske ansvaret for overproduksjon, med tilhørende prisfall og økte omsetningsavgifter. Inntektssvikt som følge av overproduksjon kan ikke kreves kompensert. For 2026 anslås at et begrenset overproduksjonstap, bare knyttet til forhøyede omsetningsavgifter for å finansiere reguleringstiltak, beløper seg til om lag 50 mill. kroner. Det innebærer at rammebehovet korrigeres ned for dette beløpet.

Partene er enige om at den økonomiske rammen legger til rette for at inntektsjamstilling kan nås, korrigert for kostnader ved overproduksjon. Partene er enige om at endelig evaluering av oppnåelsen av inntektsmålet først kan gjøres når regnskap for 2027 foreligger. Økning i målpriser ved jordbruksoppgjøret i 2027 blir regnskapsført på 2027, og vil komme i tillegg.

Den inngåtte jordbruksavtalen omfatter:

- Målpriser for perioden 1. juli 2026–30. juni 2027
- Bevilgninger over statsbudsjettet kap. 1150 for kalenderåret 2027
- Overførte midler fra 2025 og omdisponeringer innenfor budsjett for 2026
- Andre bestemmelser som fremgår av denne protokollen

Partene er enige om de endringer i målpriser og satser og bevilgninger på tilskuddsordninger, som går frem av vedlagte fordelings skjema. For saker som ikke er omtalt av denne protokollen vises det til statens tilbud av 8. mai 2026.

2 Økte inntektsmuligheter i 2027

Partene er enige om tekniske forutsetninger som fremgår av tabell 2.2. Avtalen har en økonomisk ramme på 3 660 mill. kroner. Avtalen innebærer at målprisene økes med et fullt årsutslag på 233 mill. kroner, bevilgningene over statsbudsjettets kap. 1150 økes med 3 237 mill. kroner, det benyttes ledige midler på 94 mill. kroner og et anslag på endret verdi av jordbruksfradraget på 96 mill. kroner, jf. tabell 2.1.

Tabell 2.1 Finansiering av avtalerammen, mill. kroner

Sum rammebehov	3 710
Ansvar for overproduksjon	-50
Ramme korrigert for overproduksjon	3 660
<i>Finansiering:</i>	
Endring i målpriser	233
Endret bevilgning på kap. 1150	3 237
Overførte midler	94
Endret verdi av jordbruksfradraget	96
Sum, mill. kroner	3 660

Med denne avtalen legges det til rette for at jordbrukets sammenligningsinntekt kan være på nivå med sammenligningsgruppa i 2027, korrigert for overproduksjon. Utviklingen vil blant annet avhenge av utviklingen i markedsbalansen, kostnads- og produktivitetsutviklingen, samt næringens tilpasning til endringene i de økonomiske rammevilkårene. Tabell 2.2 viser tekniske forutsetninger og økonomisk ramme for avtalen.

Tabell 2.2 Tekniske forutsetninger for avtalen og økonomisk ramme

	2026	Volum	Pris	Endring	2027
	Mill. kr				Mill. kr Mill. kr
1. Produksjonsinntekter	50 765	0,3 %		152	
Varer uten målpris	37 948		2,9 %	1 100	
2. Sum Produksjonsinntekter	50 765			1 253	52 018
3. Direkte tilskudd	22 276				22 276
4. Sum inntekter	73 041			1 253	74 294
Gjødsel	3 055	-3,5 %	20,0 %	483	
Andre ikke-varige produksjonsmidler	32 365	-0,1 %	2,9 %	905	
5. Sum ikke-varige produksjonsmidler	35 420			1 388	36 808
6. Leie av jord og kvoter	1 314	0,6 %	2,9 %	46	
7. Innleid arbeid	5 267	-0,6 %	3,9 %	173	
8. Kapitalslit og leasing	8 413			487	
9. Rentekostnad	3 839			342	
10. Sum kostnader	54 253			2 436	56 689
11. Årsresultat (4 -10)	18 788			-1 183	17 605
12. Avsetning til investeringer	2 676			-468	2 208
13. Jordbruksfradrag	1 580				1 580
14. Justert årsresultat (11-12+13)	17 692			-715	16 977
Familieårsverk	32 400				33 250

	2026,	Endring	2027,	
Normerte tall, normeringsfaktor 20%	kr/f.årsv.	i pst.	kr/	Mill. kr
			famårsv.	
A. Sammenligningsinntekt per familieårsverk ¹⁾	655 259		612 706	
B. Årslønn andre grupper	718 600	3,9 %	746 600	
C. Differanse før oppgjør, kr/familieårsverk	-63 341		-133 894	
D. Kostnadskomp. og økte inntektsmuligheter			133 894	
Kostnadskompensasjon			42 553	1 179
Økte inntektsmuligheter			91 341	2 531
E. Sammenligningsinntekt etter oppgjør			746 600	
F. Sum rammebehov, mill. kroner ²⁾				3 710
Endring fra 2026 (BFJ), før oppgjør		13,9 %	91 341	
Endring fra 2021		106,1 %	384 300	

1. Linje 14 dividert på antall familieårsverk multiplisert med normeringsfaktor 20 pst.

2. Endring i kr/familieårsverk multiplisert med familieårsverk dividert på normeringsfaktor på 20 pst.

Målprisene for grønnsaker og epler økes med 5,0 pst. og for poteter med 35 øre/kg. Som følge av økning i tilskudd til matkorn vil ikke økningen i målpriser for hvete gi økt råvarekostnad. Det isolerte utslaget av økte råvarepriser i forbrukerprisene, inkludert anslaget for varer uten målpris, utgjør i underkant av 600 kroner per år for en gjennomsnittshusholdning og 0,7 prosentpoeng på prisindeksen for mat og alkoholfrie drikkevarer.

Partene er enige om omdisponering av ledige midler innenfor budsjettet i 2026 som vist i tabell 2.3.

Tabell 2.3 Bruk av ledige midler 2026

Post	Ordning	Mill. kr
50	Fondsavsetninger LUF	2,8
50	Nedskrivning risikolån	7,3
50	Tilskudd til seter	2,0
71	Tilskudd ved produksjonssvikt	18,2
73	Tilskudd til matkorn	31,1
73	Prisnedskrivningstilskudd korn, økologisk korn, proteinvekster, erter og oljefrø	17,9
Sum omfordeling 2026		79,3

3 Utslag på referansebrukene

Budsjettnemndas sekretariat har beregnet det isolerte utslaget av pris- og tilskuddsendringer i avtalen. Det inkluderer forutsetninger om pris- og kostnadsendringer som fremgår av rammetabellen, og endret utnytting av jordbruksfradraget. Det er regnet inntektsutslag per familieårsverk à 1 700 timer både i 2025, 2026 og 2027.

Tabell 3.1 Beregnet kvantumsfast helårsvirkning på referansebrukene av pris- og tilskuddsendringer, inkl. anslåtte kostnadsendringer til 2027, inkl. endret verdi av jordbruksfradraget. Kroner per årsverk à 1700 timer.

REF. BRUK	2025	2026	2027	2027-2026	2027-2025
	årsv.korr. BB	årsv.korr. CC	Inkl. skatt* D		
1 Melk. 35 årskyr	635 600	668 600	725 200	56 600	89 600
2 Korn. 559 dekar	846 700	727 800	837 500	109 700	-9 200
3 Sau. 157 vinterfôra	333 600	371 500	465 600	94 100	132 000
4 Melkegeit. 166 årsgaier	644 700	674 100	768 200	94 100	123 500
5 Svin/korn. 50 avlssvin	781 200	1 052 300	1 113 200	60 900	332 000
6 Egg/planteprod. 6.300 høner	1 034 600	1 204 800	1 195 800	-9 000	161 200
7 Poteter 134 daa + 259 daa korn	902 800	909 200	945 600	36 400	42 800
8 30 ammekyr	294 100	361 800	450 700	88 900	156 600
9 60 dekar frukt og bær	830 700	952 800	1 039 200	86 400	208 500
10 174 daa grønnsaker + korn	997 400	957 000	1 048 500	91 500	51 100
11 Fjørflakt og planteprodukter	1 323 300	1 343 800	1 388 000	44 200	64 700
12 Økologisk melk. 35 årskyr, landet	802 200	861 200	959 900	98 700	157 700
13 Melk. 17 årskyr, landet	544 800	565 300	612 400	47 100	67 600
14 Melk. 56 årskyr, landet	749 400	795 700	860 900	65 200	111 500
15 Melk. 73 årskyr, landet	871 500	936 700	1 016 500	79 800	145 000
16 Melk. 43 årskyr, Østlandet (1 og 3)	692 900	729 400	756 800	27 400	63 900
17 Melk. 33 årskyr, Østlandet (5a)	619 500	643 400	687 100	43 700	67 600
18 Melk. 38 årskyr, Jæren (2)	653 100	697 300	732 100	34 800	79 000
19 Melk. 32 årskyr, Vestlandet (5b)	582 800	615 400	676 100	60 700	93 300
20 Melk. 46 årskyr, Trøndelag (4)	664 200	696 900	740 700	43 800	76 500
21 Melk. 33 årskyr, Nord-Norge (6,7)	692 100	728 400	796 000	67 600	103 900
22 Korn. 367 daa, Østlandet	788 000	678 800	827 800	149 000	39 800
23 Korn. 882 daa, Østlandet	1 156 300	1 044 100	1 194 200	150 100	37 900
24 Sau. 156 vinterfôra, Sør-Norge (5a, 5b)	348 700	389 300	491 500	102 200	142 800
25 Sau. 150 vinterfôra, Nord-Norge (6,7)	265 700	287 400	361 700	74 300	96 000
26 Sau. 86 vinterfôra, landet	245 200	269 400	331 900	62 500	86 700
27 Sau. 262 vinterfôra, landet	461 300	518 400	642 300	123 900	181 000
28 Ammeku 29 kyr (5a, 5b, 6, 7)	339 700	413 100	490 700	77 600	151 000
29 Ammeku 31 kyr (1, 3, 4)	185 900	230 300	336 000	105 700	150 100
30 Ammeku 42 kyr, landet	370 100	458 600	578 700	120 100	208 600

1. Parentesene angir hvilken arealtilskuddssone de ulike referansebrukene er plassert i.

4 Økt selvforsyning

Partene viser til Stortingets vedtak om å øke selvforsyningsgraden av norske jordbruksvarer korrigert for import av fôrråvarer, til 50 pst. innen 2030. Arbeidet med å øke selvforsyningsgraden må foregå på mange områder og vil strekke seg over tid.

Hovedstrategi for å øke selvforsyningsgraden er å forbedre og øke produksjonen av planteprodukter, både til mat og fôr, på en måte som styrker jordbrukets konkurransekraft mot import, slik at etterspørselen etter norske jordbruksvarer øker. Den høye norskandelen av kjøtt, egg og melk må samtidig opprettholdes.

I prioriteringen og utviklingen av virkemidlene er det særskilt vurdert hvordan de påvirker målet som er satt om økt selvforsyning korrigert for fôrimport. Avtalen innebærer en videre satsing på norsk matkorn og proteinvekster, som er vesentlig for å øke selvforsyningsgraden. I tillegg økes de produksjonsavhengige tilskuddene på andre planteprodukter til mat, slik at produksjonen kan økes og norskandelen styrkes. Partene viser til at grovfôr- og beitebaserte produksjoner er en sentral del av norsk selvforsyning og beredskap, gjennom utnyttelse av norske gras- og utmarksressurser i hele landet. Inntektsmulighetene for produksjoner av animalske produksjoner styrkes for å opprettholde selvforsyningsgraden.

5 Korn og proteinvekster

Såkorn

Partene er enige om at beredskapslagringen av såkorn skal styrkes og forbedres. Såkorn til høsthvete og proteinvekster inkluderes i ordningen. Satsen for overlagering settes til 1,90 kroner per kg for overlagret vare. Ordningen styrkes med 9 mill. kroner.

For å bidra til økt såkornareal er partene enige om å utrede om det er behov for, og hvordan et ekstra arealtilskudd og pristilskudd til såkorn, kan utformes og forvaltes.

Ytterligere dreining mot hvete og proteinvekster

Det har vært en betydelig satsing på økt dyrking av hvete og proteinvekster i de siste jordbruksoppgjørene. Effekten av denne styrkingen er ikke fullt ut observert, blant annet på grunn av manglende tilgang på såkorn, dårlige forhold for høsthvete og at den sterke stimulansen i fjorårets oppgjør først vil vise seg i årets vekstsesong. Partene er likevel enige om å fortsette dreining mot å stimulere til mer produksjon av hvete, erter, oljefrø og åkerbønner, som er sentralt for økt selvforsyning. Målprisen for hvete økes, sammen med prisnedskrivningstilskuddet for erter, åkerbønner og oljevekster for å gi en tilsvarende prisstimulans til produsent. Matkorntilskuddet økes slik at engrospris for mathvete ikke endres. Dette styrker norsk matkorns konkurransekraft.

De særlige arealtilskuddene for hvete og proteinvekster økes betydelig også i årets oppgjør. Dette innebærer en tydelig stimulans og risikoavlastning for disse vekstene. Økonomien i kornproduksjon i distriktene styrkes gjennom økning i arealtilskuddene i sone 3-5. Se ellers fordelings skjema for en fullstendig oversikt over endringer i målpriser, prisnedskrivning og arealtilskudd

Nytt klassifiseringssystem hvete

Partene er enige om arbeidet med nytt felles bransjenøytralt klassifiseringssystem for hvete skal være klart for å tas i bruk fra kornsesongen 2027/2028. Systemet bygger på hovedtrekkene i forslaget fra matkornpartnerskapet.

Partene er enige om at kravet til falltall skal økes til 225 sekunder fra og med kornsesongen 2027/2028. For å oppnå målene om 90 prosent norsk hvete i matmelet må

falltallet økes ytterligere mot 250 sekunder, på sikt. Utvikling og drift av klassifiseringssystemet kan finansieres av omsetningsavgift.

I det nye klassifiseringssystemet ligger det an til reduserte krav til proteinmengde i noen klasser. Dette gir lavere risiko for at hveten ikke blir klassifisert til fôr og potensielt lavere krav til gjødsling. Summen av endringer, med falltallsøkning til 225 sekunder indikerer likevel en beregnet negativ effekt i prisuttak for kornproduksjon på 3,7 mill. kroner per år. Den betydelige økningen i målpris på hvete i årets oppgjør inkluderer en teknisk justering som kompenserer for dette forholdet.

Partene er enige om at det er behov for å utrede risikoreducerende tiltak ved produksjon av hvete til mat, før en ytterligere økning av falltallet fra 225 sekunder, når falltallet noe fram i tid skal heves. Utredningen skal beskrive en ordning med forhøyet prisnedskrivning av hvete som holder kvalitetskravene til mathvete, men som blir klassifisert som fôr på grunn av falltall over 225 sekunder, men under et nytt krav. Utredningen skal særlig vurdere i hvilken grad en slik prisnedskrivning vil forstyrre markedsaktørenes prising av fôrhvete etter fôrverdi.

Virkemidler for geografisk utjamning

Partene er enige om at fraktordningene for korn og kraftfôr styrkes. Landbruksdirektoratet blir bedt om å utrede et system der deler av prisnedskrivningstilskuddet kan omgjøres til et pristilskudd for korn som delvis kan gjøres geografisk betinget. Utredningen skal beskrive effekter med hensyn til å opprettholde kanaliseringspolitikken, samt fordeler og ulemper med pristilskudd opp mot et frakttilskudd for korn fra kornprodusent til kystanlegg, eller til kornmottak som også benytter kornet til produksjon av kraftfôr eller matmel.

Overskudd av hvete til mat defineres ikke som overskudd

Partene er enige om at det ved sterk satsing på hvete vil være behov for å benytte midler fra omsetningsavgiften for korn til å overlagre mathvete til senere sesonger, eller å omdisponere mathvete til fôr oftere enn i perioden vi har bak oss.

Overskudd av mathvete som kan overlagres eller omdisponeres til fôr, skal ikke defineres som markedsoverskudd/overskudd, jf. vilkårslista for inntektsopptapping.

Infrastruktur

Partene viser til at det er behov for betydelige investeringer i infrastruktur i kornsektoren, jf. rapporten «Gjennomgang av korn- og kraftfôrpolitikken» levert 7. mars 2025.

Partene er enige om å sette ned en ekspertgruppe som skal kartlegge investeringsbehov til mottaks-, tørke- og lagerkapasitet i bransjen. Gruppen skal videre belyse årsaker til at det ikke er gjennomført nødvendige investeringer løpende, samt peke på hva slags insentiver som kan utløse nye investeringer.

Den sterke satsingen på korn danner grunnlag for forretningsmuligheter i hele verdikjeden. Midler til investeringer må finnes gjennom effektiv drift og marginer i industrileddet. Utredningen skal ikke forutsette at staten bidrar direkte med finansiering av infrastrukturtiltak i kornsektoren.

Ekspertgruppa oppnevnes av Landbruks- og matdepartementet i samråd med faglagene. Landbruksdirektoratet er sekretariat for gruppa. Det kan bestilles utredninger fra eksterne fagmiljøer ved behov for kunnskapsgrunnlag.

6 Styrket produksjon og konkurransekraft for grøntnæringen

Frukt- og grøntsektoren står for en betydelig verdiskaping, og er en sektor med markedsmuligheter både gjennom økt konsum og økt norskandel.

Tilskudd til innfrysingsanlegg for bær til industri

Partene er enige om å innføre et tilskudd på 5 mill. kroner til innfrysingsanlegg for bær til industri. Tilskuddet skal kun tildeles fellesanlegg for innfrysing av bær, som er registrert i Enhetsregisteret, og som kan dokumentere mottak av minimum 500 kg norskprodusert bær fra minst fem ulike bærprodusenter foregående år. Videre må anlegget ha fryst inn og omsatt minimum 20 tonn norskproduserte bær til industriformål i gjennomsnitt for siste tre år. Det skal forvaltes etter tilsvarende modell som tilskudd til fellesanlegg for frukt, og utmåles per kg bær som fryses inn og selges til industri. Tilskuddet legges på post 77 og skal gjelde fra vekstsesongen 2026, med utbetaling i 2027.

Kadmium

Partene er enige om å videreføre risikoavlastningsordningen for løkprodusenter som kan bli påvirket økonomisk av at grenseverdien for kadmium i løk senkes fra 0,05 mg/kg til 0,03 mg/kg fra 1. juli 2026. Partene er videre enige om at det i ordningen skal settes krav om at det ved en eventuell utbetaling må dokumenteres at risikoreduserende tiltak, f.eks. i form av kalking, er gjennomført. Ordningen skal gjelde for avlings-sesongen 2027, og legges på post 72.

Settepotet

Dagens lave settepotetvolum innebærer at deler av settepotetpartiene som omsettes er for dårlig. Friske, sertifiserte settepoteter legger grunnlaget for stabile avlinger, god matkvalitet og lav forekomst av sykdommer som ellers kan spre seg raskt og gi store økonomiske tap. Partene vil styrke ordningen for kvalitetstiltak settepotetavl med 7 mill. kroner for å øke satsene og utvide arealtilskuddet til også å omfatte basisdyrkere. Landbruksdirektoratet vurderer nødvendige endringer i ordningen til vekstsesongen 2027.

Markedshager

Det innføres et tilskudd til markedshager for småskala grøntproduksjon på 1-10 daa. Det settes av totalt 8 mill. kroner i 2027. Landbruksdirektoratet får i oppgave å utrede og utforme en slik ordning, og utforme et tilpasset forvaltningssystem, med sikte på utbetaling i 2027. Formålet til et slikt tilskudd er å gi risikoavlastning for småskala grønt- og bærprodusenter og å fremme direkte salg av grønnsaker og bær.

Utredningen skal fastsette endelige kriterier, basert på følgende utgangspunkt:

- Tilskuddene er 10 000 kroner per dekar fra 1-5 dekar.
- Det kan maksimalt utbetales 50 000 kroner til hvert foretak.
- Det utbetales ikke støtte til markedshager over 10 dekar.
- Det blir dyrket minst 15 ulike kulturer bær og/eller grønnsaker i markedshagen. Foretaket kan ikke ha næringsmessig produksjon av samme typer vekster som inngår i markedshagen.
- Foretaket har direkte salg til kunde av produktene fra markedshagen.
- Omsetningskravet settes til minimum 50 000 kroner.
- Foretaket må oppfylle de samme vilkårene til produksjonstilskudd som andre søkere til produksjonstilskudd, herunder krav om næringsmessig produksjon.

Relevante aktører involveres i en referansegruppe for utredningen.

7 Sau og ammeku

For å bidra til bedre rammevilkår for produksjon av sau og ammeku har partene økt satsene for en rekke av tilskuddsordningene som er rettet mot det grovfôrbaserte husdyrholdet. Partene har lagt vekt på å bedre økonomien i produksjonen av lam. Videre har partene hevet tilskuddssatser for 1-75 vinterfôra sau for å ivareta bredden i næringsstrukturen. Partene er enige om at tilskudd husdyr for værere videreføres uendret.

For begge de grovfôrbaserte produksjonene økes satsene for beitetilskuddene for å bidra til bruk av gårdens ressurser. Distriktstilskuddene for storfe og sau heves særlig i sone 4 og 5 for å bedre rammevilkårene for husdyrhold i Nord-Norge. Satshevingene for tilskuddsordningene fremgår av vedlegg 1.

Ammegeit

Partene er enige om at det skal settes en minstegrense på 20 ammegeiter for å motta husdyrtilskudd. Foretak med 20 eller flere ammegeiter får tilskudd fra dyr nr. 1. Endringen skal gjelde fra søknadsåret 2027, med utbetaling i 2028. Foretak med ammegeit av bevaringsverdig rase (kystgeit), er unntatt minstegrensen og får tilskudd fra første dyr.

8 Natur, miljø og klima

Partene har også i år blitt enige om et betydelig løft for natur-, miljø- og klimaarbeidet i jordbruket. Dette skal bidra både til å redusere miljøbelastningen fra jordbruket, inkludert å redusere klimagassutslippene per produserte enhet, og til å styrke natur- og miljøgodene jordbruket produserer.

Klimaendringer påvirker i økende grad norsk matproduksjon gjennom mer intens nedbør, tørkeperioder, våtere jord og økt risiko for erosjon og driftsforstyrrelser. Partene legger til grunn at klimatilpasning og utslippsreduksjoner er nødvendig for å legge til rette for stabile avlinger og en trygg matproduksjon.

Klimatiltak bør skje samtidig som selvforsyningsgraden skal økes og uten å bidra til karbonlekkasje. Partene deler forståelsen av at det er nødvendig å intensivere arbeidet for å oppnå målbare reduksjoner i klimagassutslippene og økt karbonopptak. Arbeidet med bedre effektberegninger og kunnskapsgrunnlag er viktig for å finne enda mer treffsikre virkemidler og bygge legitimitet over tid.

Klimarådgivning og klimatiltaksplan basert på en oppdatert og brukervennlig klimakalkulator er viktige tiltak for å oppnå dette, og samtidig styrke ressursutnyttelsen og gårdens produksjonsevne. Følgende tiltak styrkes særskilt i årets jordbruksavtale: avl som skal bidra til redusert metanutslipp, gjødselhåndtering, sortsutvikling og utvikling av plantemateriale, god agronomi, god plante- og dyrehelse og tiltak som reduserer matsvinn fra primærleddet.

Intensjonsavtalen om klima mellom regjeringen og jordbruket fra 2019, ligger til grunn for regjeringens klimaarbeid i sektoren. Bortfallet av tiltaket som knytter metanreduserende fôrvarer til husdyrtilskudd vil gjøre det mer krevende å nå klimamålet for jordbruket. Beslutninger om klimatiltak i jordbruket, må bygge på forskning og dokumenterte fakta. Partene er enige i at fortsatt forskning og kunnskapsutvikling på bruk av metanreduserende fôrvarer er viktig for å gi bedre kunnskapsgrunnlag om bruken, og for at klimagassutslippene fra jordbruket skal reduseres ytterligere. Partene er enige om å prioritere midler til forskning og kunnskapsutvikling på tiltak som gir utslippskutt, og som kan godskrives i utslippsregnskapet, for eksempel gjennom avlsfremgang.

Partene er enige om at Oslofjordplanen må bygge på et oppdatert og helhetlig kunnskapsgrunnlag, og at god medvirkning fra næringen er en forutsetning for måloppnåelse. Etter partenes vurdering er det viktig at arbeidet baseres på helhetlig og relevant kunnskap om tilførsler av næringsstoffer, herunder særlig nitrogen, samt effektene av ulike tiltak. Partene legger til grunn at tiltakene som velges må være kunnskapsbaserte og gi målbare klima- og miljøeffekter, og at det utarbeides en tydelig plan for hvordan tiltakene skal måles og følges opp over tid, inkludert effekten på potensialet for matproduksjon. Det understrekes samtidig at representasjon og involvering av berørte aktører er viktig for å bidra til legitimitet og gjennomførings- evne i arbeidet. NIVAs modellrapport viser at gjennomførte tiltak har hatt en god effekt for partikler og fosfor, men når det gjelder nitrogen fanges ikke effekten av alle

gjennomførte tiltak opp. Det gjenstår å få gjennomført flere nitrogentiltak. Rapporten bygger på beste tilgjengelige kunnskap. Det har ikke vært mulig å modellere alle tiltak som jordbruket har gjennomført. Det må arbeides videre for å utvikle og forbedre modelleringsverktøyet samt overvåkingsdata.

Videre slutter partene seg til Helhetlig plan for bærekraftig bruk av nitrogen som en meny bestående av innsatsområder med mange ulike tiltak, og legger den til grunn for videre arbeid med bedre nitrogenforvaltning i norsk jordbruk. Utnyttelse av gjødsel og fôr, samt bedre jordhelse og nitrogenopptak i planter er eksempler på hvordan jordbruket kan bidra.

Regionalt miljøprogram (RMP) spiller en sentral rolle i gjennomføring av klimatilpasningstiltak som fangvekster, redusert jordarbeiding, direktesåing og presis gjødselhåndtering. Mange av disse tiltakene har også effekt på utslipp til vann, og blir viktigere i møte med mer styrtnedbør og økt erosjonsfare. Forutsigbarhet i ordningen er avgjørende.

God drenering er et av de mest effektive tiltakene for å håndtere konsekvensene av ekstremnedbør. Velfungerende grøfter og hydrotekniske anlegg reduserer risikoen for flom, avrenning, forbedrer jordstrukturen og gir mer stabile avlinger.

Når det gjelder SMIL-ordningen er det enighet om at kommunene med arealer som drenerer til vassdrag som renner ut i Oslofjorden får en større del av økningen, slik at kommunen kan prioritere tilskudd til vannmiljøtiltak, bl.a. utbedring av hydrotekniske tiltak, etablering av vegetasjonssoner og fangdammer.

Samlet sett viser den inngåtte jordbruksavtalen en tydelig satsing på helhetlig klimatilpasning, reduksjon av utslipp per produsert enhet og virkemidler for å binde og lagre karbon. Avtalen bidrar til større og mer forutsigbare investerings- og miljørammer, bedre tilgang på innsatsmidler, støtte til modernisert infrastruktur og tydelig støtte til praktiske tiltak som reduserer sårbarhet. Dette er avgjørende for å bidra til norsk matproduksjon, utslippskutt, vannmiljø og beredskap i en tid med økende klimarisiko.

Partene er enige om å bevilge 12 405 mill. kroner på ordninger med natur-, miljø og klimaeffekt. Dette innebærer en økning på 1 523 mill. kroner fra 2026 til 2027. Klimaeffekten av vesentlige endringer i ordninger over jordbruksavtalen skal beskrives, og tiltak for å redusere klimagassutslipp i årets avtale skal så langt som mulig effektberegnes.

Tabell 8.1 Ordninger på jordbruksavtalen med natur-, miljø- og/eller klimaeffekt i 2027, mill. kroner

Kap. 1150		2026	2027	Endring
Post 50	Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	230	270	40
Post 50	Drenering av jordbruksjord	151	190	39
Post 50	Tiltak i beiteområder	41	52	11
Post 50	Investeringsstilskudd til melkesettrer	6	11	5
Post 50	Klima- og miljøprogram	34	40	6
Post 50	Klimasmart Landbruk	24	24	0
Post 50	Utvalgte kulturlandskap og verdensarvområdene	26	28	2
Post 50	Biogass	30	38	8
Post 50	Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	228	244	16
Post 50	MetanHUB	15,5	5	-10,5
Post 50	Handlingsplan for bærekraftig bruk av plantevernmidler	15	17	2
Post 50	Utviklingsmidler økologisk landbruk	12,7	14,7	2
Post 50	Landbrukets økoløft	2	3	1
Post 73.13	Pristilskudd økologisk melk	26,1	32,6	6,5
Post 73.17	Pristilskudd økologisk grønt	12,1	18,6	6,5
Post 73.19	Prisnedskriving økologisk korn mm.	71,2	77,6	6,4
Post 74.16	Beitetilskudd	2 464,2	3 069,8	605,6
Post 74.17	Areal- og kulturlandskapstilskuddet	6 147,1	6 666,6	519,5
Post 74.19	Regionale miljøprogram (RMP)	1 146,1	1 401,1	255,0
Post 74.20	Tilskudd til økologisk jordbruk	168,6	166	-2,6
Post 77.11	Støtte til avlsorg., klimakammer	2	2	0,0
Post 77.13	Energirådgiving i veksthussektoren	2	2,5	0,5
Post 77.13	Tilskudd til klimarådgiving	27	31,5	4,5
	Sum virkemidler natur, miljø og klima	10 881,6	12 405,0	1 523,4

9 Økologisk landbruk

I Stortingets behandling av Meld. St. 10 (2024–2025), ble det vedtatt et mål om at 10 pst. av jordbruksarealet skal være økologisk innen 2032, samtidig som det stimuleres til økt omsetning og etterspørsel i markedet. Avtalen bidrar til å følge opp dette målet, samt til å følge opp oppdatert nasjonal strategi for økologisk landbruk, som regjeringen la frem våren 2025. Partene er enige om å styrke produksjonen av økologiske varer det er etterspørsel etter, herunder økologisk korn og økologisk melk.

Pristilskudd for økologisk salat, og økologisk frukt, bær, grønnsaker og potet styrkes. I tillegg skal fraktordningen for korn endres slik at dagens produksjonssteder for økologisk kraftfôr blir egne basissteder i ordningen for frakt av kraftfôr. Samtidig prioriteres det å styrke prisnedskrivingstilskuddet for å løfte prisen for økologisk korn og å gjøre kornproduksjon mer lønnsom. Grunntilskudd for økologisk melk økes tilsvarende 6,5 mill. kroner, som forutsettes å komme de økologiske melkeprodusentene til gode. Videre økes tilskudd til økologisk lammeslakt tilsvarende 1,1

mill. kroner. Partene er også enige om en avsetning til Landbrukets Økoløft på 3 mill. kroner, for å bidra til arbeidet med rekruttering og mobilisering til økologisk jordbruk.

10 Melk

Produsentmiljøet for geitemelkprodusenter styrkes ved at det legges til rette for nyetablering av geitemelkproduksjon langs etablerte henteruter. Etablering skal skje innenfor ordinær kvote, og under forutsetning av dokumentert behov fra meieri.

11 Nord-Norge

Å legge til rette for matproduksjon, industri og bosetting i Nord-Norge er viktig for totalberedskapen. Avtalen følger opp Stortingets vedtak ved behandlingen av Meld. St. 10 (2024–2025) om en kraftig prioritering av Nord-Norge.

Partene er enige om å sette av en egen rekrutteringskvote på 2 mill. liter kumelk i Troms og Finnmark, samt økning av pristilskudd melk. Partene er videre enige om å styrke tilskudd som direkte bidrar til å bedre produsentøkonomien i landsdelen. Økonomien i produksjon av kjøtt fra storfe, sau og svin i Nord-Norge styrkes, blant annet ved å øke satsene for distriktstilskuddet, noe som også vil bidra til råvaretilgang til industrien. Investeringsstøtte til nyetableringer av svineproduksjon i Troms videreføres.

Partene er enige om å videreføre Bærekraftig matproduksjon og verdiskaping i nord med 10 mill. kroner. Anbefalingene fra evalueringen av innsatsen skal følges opp i det videre arbeidet. Innenfor rammen skal det settes av midler til NIBIO, og det skal etableres et pilotprosjekt for bærekraftige investeringer og fornying av sauefjøs i Nord-Norge. Ordningen med ressurskartlegging som Innovasjon Norge forvalter, gjøres også tilgjengelig for investeringer i saueproduksjon i Nord-Norge.

12 Velferdsordninger

For å gi økt mulighet for å få dekket kostnader til avløsning for bønder som får barn, fjernes samordning for tilskudd til avløsning ved svangerskap, fødsel, adopsjon og omsorgsovertakelse for samtlige inntekter. Det innebærer at det ikke lenger skal gjøres fradrag for det den personen som avløses har i inntekter etter utmålingsalternativ nummer to i jordbruksavtalen kap. 9.2. Tilskuddet til foretaket vil dermed settes til foretakets maksimale dagsats i samsvar med jordbruksavtalen tabell 9.3. I tillegg videreføres de høyere satsene som ble innført for denne gruppen i fjorårets jordbruksoppgjør.

Partene prioriterer videre å styrke velferdsordningene ved å øke satsene og maksimalbeløp for avløsertilskuddet. Som en del av prioriteringen økes også bevilgningene til hhv. landbruksvikarvirksomhet og gjennomføring av avløserkurs. Partene er videre enige å innføre adgang til bruk av egenmeldingsdager i forbindelse med søknad om avløsertilskudd ved barns sykdom.

Tilskudd til avløsning ved sykdom hos barn utvides til også å gjelde personer som mottar pleiepengar og/eller opplæringspengar fra Nav. Tilskudd på dette grunnlaget kan gis i inntil 425 dagar i løpet av én tre års periode før barnet fyller 18 år. Ved graderte pleiepengar graderes tilskuddet tilsvarende.

Det settes av to millionar kroner for 2027, som en engangsutbetaling, for å videreutvikle Norske Landbrukstenester sin kompetanse og kapasitet som en landsdekkende organisasjon for avløsertjenester i landbruket, herunder tiltak for å bidra til økt tilgang på avløsere.

13 Landbrukets utviklingsfond

Kapitalsituasjonen i fondet

Partene er enige om at bevilgningen til Landbrukets utviklingsfond for 2027 settes til 2 970,3 mill. kroner, en økning på 330 mill. kroner fra 2026. Som det fremgår av tabell 12.1, settes samlet tilskuddsramme til 3 047,7 mill. kroner, en økning på 250 mill. kroner fra 2026. Bevilgningen til fondet øker da med 80 mill. kroner mer enn tilskuddsrammen ut av fondet. Bedre samsvar mellom bevilgningsrammen og tilskuddsrammen er viktig for likviditeten i fondet.

Ved årsskiftet var ansvaret i fondet på 3,6 mrd. kroner. Kapitalsituasjonen i fondet må fortsatt følges nøye. Prinsipper om inndragning av ubenyttede rammer som ble innført i jordbruksoppjøret i 2023 videreføres.

Fondet tilføres 12,1 mill. kroner i engangsmidler i 2026, hvorav 2 mill. kroner skal styrke ordningen tilskudd til investeringar i setrer med melkeproduksjon jf. tabell 12.1. Resterende tilførsel til fondet skal styrke fondskapitalen gjennom å blant annet innfri gjenstående rentestøtteforpliktelser.

Tabell 13.1 Tilskuddsramme for Landbrukets utviklingsfond, mill. kroner.

	2026	Ekstra 2026	2027	Endring 2026–2027
Bedriftsrettede midler til investering og utvikling	1 312,5		1 412,5	100,0
Tilskudd til investeringer i setrer med melkeproduksjon	6,0	2,0	11,0	5,0
Nasjonale tilretteleggingsmidler	13,0		13,0	0,0
Det store norske Grøntløftet	5,0		5,0	0,0
Regionale tilretteleggingsmidler	64,0		64,0	0,0
Områderettet innsats				
Bærekraftig matproduksjon i nord ¹	20,0		10,0	-10,0
Fjellandbruket	4,0		4,0	0,0
Rekruttering og kompetanse i landbruket				
Pilotprosjekt videreutvikling av landbruksutdanning	3,0		3,0	0,0
Nasjonal modell for voksenagronom	17,0		19,0	2,0
Regionale kompetansenettverk for lokalmat	21,0		24,0	3,0
Forskning og utvikling ²	95,5		106,0	10,5
Stiftelsen Norsk mat	79,0		86,5	7,5
Utviklingsprogrammet for landbruks- og reindriftsbasert vekst og verdiskaping	61,0		63,0	2,0
Bondens marked og Norsk Gardsost	3,0		5,0	2,0
Verdiskapingsprogrammet for fornybar energi og teknologiutvikling i landbruket	228,0		244,0	16,0
Skogbruk	279,0		289,5	10,5
Oppfølging av handlingsplan mot villsvin	2,5		2,5	0,0
Midler til konfliktforebyggende tiltak jordbruk/reindrift	3,0		4,0	1,0
Spesielle miljøtiltak i jordbruket (SMIL)	230,0		270,0	40,0
Drenering	151,0		190,0	39,0
MetanHUB	15,5		5,0	-10,5
Klimasmart landbruk	24,0		24,0	0,0
Tilskudd til tiltak i beiteområder	41,0		52,0	11,0
Handlingsplan for plantevernmidler	15,0		17,0	2,0
Klima- og miljøprogram	34,0		40,0	6,0
Biogass	30,0		38,0	8,0
Verdensarvområdene og Utvalgte kulturlandskap ³	26,0		28,0	2,0
Landbrukets økoløft	2,0		3,0	1,0
Utviklingstiltak innen økologisk landbruk	12,7		14,7	2,0
SUM tilskuddsramme	2 797,7	2,0	3 047,7	250,0

1. Endring i bevilgning fra 2026 til 2027 inkluderer avvikling av teigbasert tilskudd.
2. Midler til norsk- svensk hesteforskning på 2,5 mill. kroner følges opp av Landbruksdirektoratet. Bevilgningen inngår i en ramme der det også avsettes midler fra pengespill på hest samt fra Norges forskningsråd.
3. Økningen på 2 mill. kroner fra 2026 til 2027 fordeles med 0,5 mill. kroner til evaluering, 0,5 mill. kroner til Verdensarvområdene og 1 mill. kroner til Utvalgte kulturlandskap.

Investerings- og bedriftsutviklingsordningen (IBU-ordningen)

Partene er enige om en ramme på 1 412,5 mill. kroner som fordeles etter fordelingsnøkkelen. Partene legger til grunn at Innovasjon Norge utreder felles søknadsfrister og årshjul i tråd med anbefalingene i evalueringen i IBU-ordningen, for å kunne implementere disse i 2027. Fra og med 2027 kan det ikke gis støtte til nyetablering av svineproduksjon i Finnmark. For foretak med stølsdrift kan det gis investeringsstøtte til begge driftssteder. Maksimalt tilskudd til investeringer i forbindelse med generasjonskifte for personer under 35 år, settes til 70 pst. av inntil 3 mill. kroner godkjent kostnadsoverslag. Utover dette er det ingen endringer i de nasjonale føringene.

Nasjonale tilretteleggingsmidler

Avtalepartene er enige om følgende prioriteringer for 2027:

- Prosjekter som følger opp mål og tiltak knyttet til Meld. St. 11 (2023–2024) om strategi for økt selvforsyning av jordbruksvarer og innsatsområdene i rapporten «Grøntsektoren mot 2035».
- Prosjekter som kan bidra til en positiv utvikling innen produksjon og omsetning av økologiske varer og til oppfølging av ny strategien for økologisk jordbruk.
- Prosjekter som kan bidra til oppfølging av ny strategi av Inn på tunet, som lanseres før sommeren 2026.
- Prosjekter som har til formål å realisere nullvisjonen for dødsulykker i landbruket.

I tillegg skal det lyses ut et pilotprosjekt for kunnskapsgrunnlag for utvikling av kvalitetstilskuddet, med hensyn til intramuskulært fett.

Bondens marked og Norsk Gardsost

Bevilgningen til Norsk Gardsost økes med 1 mill. kroner til 2 mill. kroner, og bevilgningen til Bondens marked Norge økes med 1 mill. kroner til 3 mill. kroner.

14 Andre endringer

14.1 Melkekyr av bevaringsverdige raser

Partene er enige om at Landbruksdirektoratet får i oppdrag å utrede, med sikte på å innføre, en egen tilskuddssats for melkekyr under tilskuddsordningen for bevaringsverdige husdyrraser. Arbeidet skal baseres på at det nye forvaltningssystemet for utmåling av husdyrtilskudd for storfe får funksjonalitet som gjør det mulig å skille mellom bevaringsverdige storfe som melkekyr og andre storfe.

I påvente av denne endringen er partene enige om å øke satsene for bevaringsverdige raser for 2027 i tråd med statens tilbud.

14.2 Telledato for storfe

Partene viser til Landbruksdirektoratets rapport «Forslag til justering av regelverket for utmåling av tilskudd for storfe» 2. mars 2026, og er enige om å legge direktoratets anbefalinger i punkt 1, 3 og 4 til grunn for det videre arbeidet med omlegging fra telledato til data fra Husdyrregisteret for utmåling av tilskudd for storfe. Partene er videre enige om at det skal gjelde et krav om melkeleveranser for å kunne kategorisere og få tildelt tilskudd som «melkeku», men at det ikke oppstilles en egen oppholdsregel som omtalt under punkt 2 i rapportens anbefalinger. Kravet til melkeleveranser knyttes med dette til vurderingen av grunnvilkåret om «vanlig jordbruksproduksjon» tilsvarende som etter gjeldende regelverk.

14.3 Tilskudd til utvikling av plantemateriale

Graminor styrkes med 4,4 mill. kroner over posten, hvorav drift av Overhalla Klonavls-senter skal styrkes med 1 mill. kroner og andelen til nordisk offentlig-privat samarbeid om pre-breeding økes med 0,4 mill. kroner.

14.4 Finansiering av utredninger, evalueringer og elektroniske fagsystem

Partene er enige om å bruke overførte midler post 21 på avtalte prosjekter som har blitt utsatt eller forsinket (risikoreduserende tiltak i eStil-PT og eStil-RMP, digitalisering som følge av nye og endrede ordninger etter jordbruksavtalen for 2024 og 2025, evaluering av RMP, avvikling av telledato for utmåling av produksjons- og avløser-tilskudd for storfe, ny løsning for innrapportering og avregning av korn, nytt forvaltningssystem for gjødselbrukforskrift og nytt landbruksregister).

For 2027 er partene enige om å avsette 2 mill. kroner til risikoreduserende tiltak i eStil-RMP og eStil-PT, 9 mill. kroner til Mattilsynet og Landbruksdirektoratet for omlegging av telledato for storfe, 3,5 mill. kroner til nytt landbruksregister, 2 mill. kroner til utvikling og forbedring av Agros, 4,5 mill. kroner til konseptutredning for fremtidens digitale forvaltning av PT og RMP og 7 mill. kroner til utvikling av ny løsning for utregning av pris- og mengdedata. Det settes av 3 mill. kroner til utredninger og evalueringer og 1 mill. kroner til nødvendig digitalisering som følge av endringer i jordbruksoppgjøret. Konseptutredningen for fremtidens digitale forvaltning av PT og RMP må sees i sammenheng med muligheter og gevinster som ligger i bruk av kart og prosjektet for nytt nasjonalt skifteregister, som en del av pågående og planlagte digitaliseringsprosjekter i regi av Landbruksdirektoratet.

14.5 Tilskudd til veterinærreiser

Partene er enige om at veterinærtjenester på alpakka skal omfattes av tilskudds-ordningen for veterinærreiser, og at § 2 i forskriften for ordningen endres i samsvar med dette.

15 Arbeidsgrupper og utredninger

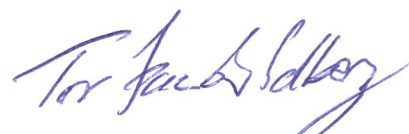
Tabell 15.1 Oversikt over arbeidsgrupper og utredninger

Evaluering av tilskudd til utvalgte kulturlandskap i jordbruket og tilskudd til tiltak i verdensarvområdene	UKL/VA
Korn – Kartlegging av investeringsbehov mottak, tørke og lager	Ekspertgruppe (med Ldir som sekretariat)
Økonomiske vurderinger ved kjøp av Inn på tunet-tjenester, og verdien av Inn på tunet som forebyggende tiltak	FoU-midler
Beredskap og smitterisiko med husdyrgjødsel som råvare i biogassproduksjon og håndtering av husdyrgjødsel og biorest ved smittsom sykdom	FoU-midler
Evaluering av forskningsmidler til norsk-svensk hesteforskning	FoU-midler
Muligheter og utfordringer ved nye kvalitetskrav til bygg og havre (inkl. økonomiske betraktninger)	FoU-midler
Analysere drivere i områder med svak utvikling i landbruket og utrede aktuelle målrettede tiltak for å snu utviklingen	FoU-midler
Utrede effekten av iverksatte miljøtiltak for reduisering av avrenning til Oslofjorden, samt oppdatere OECD-tall med norske tall, samt vurdere videre tiltak	KMP
Oppdatere kunnskap om viktige leveområder for pollinatorer	KMP
Utrede tilskudd til ku med kalv på beite	Landbruksdirektoratet
Utredning av pristilskudd korn til delvis erstatning av prisnedskrivningstilskudd og frakt av korn	Landbruksdirektoratet
Risikoreduserende tiltak ved produksjon av hvete til mat	Landbruksdirektoratet
Så Kornberedskap – utredning av areal- og pristilskudd	Landbruksdirektoratet
Utrede hvordan styrke tilbud om naturmangfoldrådgiving i jordbruket (RMP)	Landbruksdirektoratet og Miljødirektoratet
Utredning av tilskudd til utvikling av plantemateriale	Landbruksdirektoratet med referansegr.
Pilotprosjekt for kunnskapsgrunnlag for utvikling av kvalitetstilskuddet, med hensyn til intramuskulært fett	NT

Oslo, 16. mai 2026

Nils Øyvind Bergset

Bjørn Gimming

Tor Jacob Solberg

16 Vedlegg: Fordeling

Tabell 1.1 Fordeling på priser og tilskudd

	Mill. kr
Kap. 1150, Jordbruksavtalen, utgifter	3 237,0
- Kap. 4150, Jordbruksavtalen, inntekter	0,0
= Nettoeffekt av tilskudd	3 237,0
+ Målpriser fra 1.7	233,0
= Sum målpriser og tilskudd	3 470,0
+ Omdisponering overførte midler fra 2025	94,0
= Sum til fordeling	3 564,0
+ Endret inntektsverdi jordbruksfradrag	96,0
= Sum	3 660,0

Tabell 1.2 Målpriser fra 01.07

Produkt	Mill. l/kg/kr	Målpris, kr/l/kg	Endring, kr/l/kg	Endring, mill. kr
Poteter	93,8	7,51	0,35	32,8
Grønnsaker og frukt	2 774,2		5,0%	138,9
Norsk matkorn	185,9	5,37	0,330	61,3
Sum målprisendringer				233,0

Tabell 1.3 Markedsordningen for korn

Prisendringer norsk korn	1000 tonn	Målpris, Kr/kg	Endring, Kr/kg	Mill. kr
Hvete, matkorn	185,9	5,37	0,33	61,3
Rug, matkorn	5,5	4,22	0,10	0,5
Bygg	573,9	4,08	0,10	57,4
Havre	237,7	4,04	0,06	14,3
Fôrhvete, fôrrug og rughvete	150,0		0,10	15,0
Erter til modning	9,5		0,20	1,9
Såkorn	61,3		0,13	8,2
Oljevekster	26,4	7,88	0,20	5,3
Sum korn og oljevekster	1 250,1		0,131	163,9

Tabell 1.4 Endring i råvarekostnader til kraftfôr og matkorn

	1000 tonn	Andel	Ref. pris kr/kg	Endring, kr/kg	Endring, mill. kr
Norsk korn til kraftfôr	997,5	60,7%		0,088	88,1
Kli m.m.	65,1			0,075	4,9
Prisnedskrivning norsk korn til kraftfôr				0,010	-10,0
Protein, soya m.m.	437,6	26,6%	4,900	0,153	0,0
Fett	43,2	2,6%			
Vitaminer og mineraler	99,3	6,0%			
Endret bevilgning frakt korn/kraftfôr					-24,8
Sum råvarekostnad kraftfôr	1 642,66			0,035	58,2
Prisendring matkorn				0,330	
Endret prisnedskrivning				-0,010	
Endret matkorntilskudd				-0,310	
Endret råvarekostnad matkorn				0,010	

Tabell 1.5 Kap. 1150 og kap. 4150 Jordbruksavtalen, mill. kroner

Post	Budsjett 2026 ¹⁾	Endring	Budsjett 2027 ²⁾
21 Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	39,200	-7,200	32,000
50 Tilskudd til Landbrukets utviklingsfond	2 640,253	330,000	2 970,253
70.11 Markedstiltak grønt	44,900	3,800	48,700
70.12 Tilskudd til råvareprisordningen	217,650	86,400	304,050
70.13 Tilskudd til avrensordningen potet	55,000	0,000	55,000
70 Markedstiltak, <i>kan overføres</i>	317,550	90,200	407,750
71 Tilskudd ved produksjonssvikt, <i>overslagsbevilgning</i>	104,400	28,000	132,400
72 Kompensasjon for tap - kadmium i løk, <i>overslagsbevilgning</i>		5,000	5,000
73.11 Pristilskudd ull	114,000	12,104	126,104
73.13 Pristilskudd melk	1 640,986	239,677	1 880,663
73.15 Pristilskudd kjøtt	1 872,232	355,340	2 227,572
73.16 Distriktstilskudd egg	6,799	0,973	7,772
73.17 Pristilskudd grønt	401,400	42,735	444,135
73.18 Fraktilskudd m.m.	580,700	65,800	646,500
73.19 Pristilskudd korn	1 985,186	87,804	2 072,990
73 Pristilskudd, <i>overslagsbevilgning</i>	6 601,303	804,432	7 405,735
74.11 Driftstilskudd, melk og kjøtt	2 926,500	141,163	3 067,663
74.14 Tilskudd husdyr	5 033,945	177,127	5 211,072
74.16 Beitetilskudd	2 464,200	605,653	3 069,853
74.17 Areal- og kulturlandskapstilskudd	6 147,100	519,518	6 666,618
74.19 Tilskudd til regionale miljøprogram	1 146,100	255,000	1 401,100
74.20 Tilskudd til økologisk jordbruk	168,600	-2,600	166,000
74.21 Tilskudd til markedshager		8,000	8,000
74 Direkte tilskudd, <i>kan overføres</i>	17 886,445	1 703,861	19 590,306
77.11 Tilskudd til dyreavl med mer	157,796	23,666	181,462
77.12 Tilskudd til frøavl	42,060	12,640	54,700
77.13 Tilskudd til rådgivning	151,000	21,000	172,000
77.15 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak	75,235	4,400	79,635
77.17 Tilskudd til fellesanlegg for frukt og bær	26,700	6,300	33,000
77 Utviklingstiltak, <i>kan overføres</i>	452,791	68,006	520,797
78.11 Tilskudd til avløsning	1 634,800	67,250	1 702,050
78.12 Tilskudd til avløsning ved sykdom m.m.	220,149	141,851	362,000
78.14 Tilskudd til sykepengeordningen	44,700	0,000	44,700
78.15 Tilskudd til landbruksvikarordningen	79,092	6,600	85,692
78.16 Tilskudd til tidligpensjonsordningen	63,000	-1,000	62,000
78 Velferdsordninger, <i>kan overføres</i>	2 041,741	214,701	2 256,442
Sum kapittel 1150	30 083,683	3 237,000	33 320,683
Sum kapittel 4150	1,050	0,000	1,050

1) Saldert budsjett

2) Budsjett før flyttinger, kvantums- og konsekvensjusteringer

Tabell 1.6 Post 21 Spesielle driftsutgifter, mill. kroner

	Budsjett	Prognose	Endring
	2026	2027	
Evalueringer, utredninger, arbeidsgrupper (LMD)	2,00	2,00	1,00
IT-utvikling Landbruksdirektoratet	31,20	21,00	3,00
IT-utvikling Mattilsynet	6,00	5,00	
Justert bevilgningsbehov			-11,2
Sum	39,20	28,00	-7,20

Tabell 1.7 Post 70.11 Markedstiltak i grøntsektoren, mill. kroner

	Budsjett 2026	Prognose	
		2027	Endring
Kollektiv dekning av omsetningsavgift*)	44,9	44,9	3,8
Justert bevilgningsbehov			0,0
Sum	44,9	44,9	3,8

*) 2,0 mill. kroner settes på egen post for helsetjeneste for bier og opplysningsvirksomhet for honning.

Tabell 1.8 Post 70.12 Tilskudd til råvareprisordningen, mill. kroner

	Budsjett 2026	Prognose	
		2027	Endring
PNS, prognose	217,7	290,0	0,0
Endret målpris potet			6,0
Behov knyttet til produkter uten målpris			8,1
Justert bevilgningsbehov			72,4
Sum	217,7	290,0	86,4

Tabell 1.9 Post 70.13 Tilskudd til avrensordningen potet, mill. kroner

	Budsjett 2026	Prognose 2027	Endring
Potetsprit	23,5	23,5	-5,5
Potetstivelse	31,5	31,5	5,5
Justert bevilgningsbehov			0,0
Sum	55,0	55,0	0,0

Tabell 1.10 Post 71 Tilskudd ved produksjonssvikt, mill. kroner

	Budsjett 2026	Endring
Tilskudd ved produksjonssvikt i planteprod.	101,4	0,0
Tilskudd ved svikt i honningprod.	3,0	0,0
Justert bevilgningsbehov		28,0
Sum	104,4	28,0
Herav inneværende år		18,2

Tabell 1.11 Post 72 Kompensasjon for tap - kadmium i løk, mill. kroner

Kompensasjon for tap - kadmium i løk	5,0
Sum	5,0

Tabell 1.12 Post 73.11 Pristilskudd ull

	Mill. kg/stk	Sats, kr/kg/skinn	Endring, kr/kg/skinn	Ny sats kr/kg/skinn	Endring, mill. kr
Ull	2,400	44,96	5,00	49,96	12,0
Skinn	0,052	74,00	2,00	76,00	0,1
Sum					12,1

Tabell 1.13 Post 73.13 Pristilskudd melk

	Mill. l.	Sats, kr/l	Endring, kr/l	Ny sats kr/l	Endring, mill. kr
Grunntilskudd geitemelk	19,1	3,56	0,15	3,71	2,865
Grunntilskudd økomelk	43,5	0,60	0,15	0,75	6,525
Pristilskudd					
ku- og geitemelk	Sone A	213,2	0,32	0,34	4,3
	Sone B	322,5	0,60	0,62	6,5
	Sone C	234,0	0,93	1,07	32,8
	Sone D	505,1	1,24	1,47	116,2
	Sone E	119,8	1,32	1,60	33,5
	Sone F	47,1	1,46	1,74	13,2
	Sone G	49,3	2,22	2,52	14,8
	Sone H	2,6	2,78	3,11	0,9
	Sone I	13,3	3,11	3,46	4,7
	Sone J	10,3	3,20	3,55	3,6
Sum pristilskudd melk	1 517,2		0,15		230,287
Sum pristilskudd melk					239,677

Tabell 1.14 Post 73.15 Pristilskudd kjøtt

	Antall 12 mnd	Sats, kr/slakt	Endring, kr/slakt	Ny sats kr/slakt	Endring, mill. kr
Kvalitetstilskudd lammeslakt					
Kval. O+ og bedre			0	0	0,0
Under 11 kg slaktevekt	13 472	0	0	0	0,0
Fra 11 til 15 kg, kl. O+ og bedre	99 175	334	100	434	9,9
Over 15 kg kl. O+ og bedre	750 409	714	225	939	168,8
Ikke godkjent klassifisør, lam fra 11 til 15 kg	276	283	85	368	0,0
Ikke godkjent klassifisør, over 15 kg	928	605	191	796	0,2
Tillegg økologiske lam 11 kg eller mer	21 097	100	50	150	1,1
Kjeslakt over 5,0 kg	16 950	650	50	700	0,8
Sum	881 210				180,863
Grunntilskudd, kjøtt	Mill. kg	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats kr/kg	Endring, mill. kr
Sau og lam	20,7	5,31	0,00	5,31	0,0
Geit og kje	0,4	6,65	0,00	6,65	0,0
Sum	21,1				0,0

Kvalitetstilskudd storfekjøtt						
Klasse O og O+		26,4	9,20	1,25	10,45	33,0
Klasse R- og bedre		19,8	14,00	5,00	19,00	99,0
Sum		46,2				132,000
Distriktstilskudd, kjøtt						
Storfe, sau og geit	Sone 1	21,8	0,00	0,00	0,00	0,0
	Sone 2	55,4	5,25	0,15	5,40	8,3
	Sone 3	17,5	8,05	0,75	8,80	13,1
Storfe og Geit	Sone 4	6,6	17,05	1,50	18,55	9,9
Storfe og Geit	Sone 5	0,8	17,90	2,10	20,00	1,7
Sau	Sone 4	2,4	19,15	1,50	20,65	3,6
Sau	Sone 5	0,5	19,90	2,10	22,00	1,1
Gris	Sone 4	6,7	6,20	0,30	6,50	2,0
Gris	Sone 4 ²	0,6	7,95	0,70	8,65	0,4
Gris	Sone 5	0,01	7,95	0,70	8,65	0,0
Vestlandet og Agder ¹ Gris		9,5	1,10	0,25	1,35	2,4
Sum		121,8				42,477
Sum pristilskudd kjøtt						355,340

1) Agder, Vestland og Møre og Romsdal

2) Troms

Tabell 1.15 Post 73.16 Distriktstilskudd egg

	Mill. kg	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats kr/kg	Endring, mill. kr
Vestlandet	5,914	0,58	0,12	0,70	0,7
Nord-Norge	2,193	1,60	0,12	1,72	0,3
Sum distriktstilskudd egg					0,973

Tabell 1.16 Post 73.17 Pristilskudd grønt

		1 000 tonn	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats, kr/kg	Endring, mill. kr
Epler, pærer	Sone 1	3,3	7,62	0,45	8,07	1,5
	Sone 2-4	4,0	9,20	0,50	9,70	2,0
	Sone 5	6,0	14,28	0,55	14,83	3,3
Ekstra til kirsebær og plommer i tillegg får de endringer fra epler	Sone 1	0,4	8,07	2,60	10,67	1,0
	Sone 2-4	0,3	9,70	2,70	12,40	0,8
	Sone 5	0,5	14,83	3,00	17,83	1,5
Moreller	Sone 1	0,0	9,94	0,73	10,67	0,0
	Sone 2-4	0,4	11,57	0,83	12,40	0,3
	Sone 5	0,4	16,91	0,92	17,83	0,4
Pressfrukt		9,6	5,99	0,35	6,34	3,4
Bær	Sone 1-3	5,8	7,88	1,30	9,18	7,5
	Sone 4-5	3,2	12,72	2,10	14,82	6,7
	Sone 6-7	0,1	13,93	2,30	16,23	0,2
Ekstra til industribær	alle soner	1,1	8,00	1,20	9,20	1,3
Sum distriktstilskudd frukt og bær		34,0				30,005
	Kvantumsgrense					
Tomat	103 400 kg					
Sone 1-3		1,3	5,68	0,29	5,97	0,4
Sone 4-7		2,5	7,13	0,37	7,50	0,9
Slangeagurk	151 800 kg					
Sone 1-3		3,1	4,16	0,22	4,38	0,7
Sone 4-7		1,8	5,00	0,26	5,26	0,5
Salat	220 000 stk					
Sone 1-3		4,5	1,56	0,09	1,65	0,4
Sone 4-7		1,7	2,08	0,11	2,19	0,2
Sum tilskudd grønnsaker						3,044
Økologisk frukt, bær, grønnsaker, potet (kg)		3,7	1,00	2,00	3,00	7,4
Økologisk salat (stk)		0,5	0,50	1,00	1,50	0,5
Økologiske urter (potter)		4,1	0,34	-0,34	0,00	-1,4
Sum pristilskudd økologisk grønt						6,506
Potet og grønt i Nord-Norge		5,3	4,24	0,60	4,84	3,180
SUM		39,3				42,735

Tabell 1.17 Post73.18 Fraktilskudd m.m., mill. kroner

	Budsjett 2026	Endring,
Frakt korn	120,7	6,3
Frakt kraftfôr	209,3	18,5
Innfrakt slakt	240,0	40,0
Frakt egg	14,0	1,0
Sum	584,0	65,8

Tabell 1.18 Post 73.19 Pristilskudd korn

Prisnedskrivning	1 000 tonn	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats kr/kg	Endring, mill. kr
Korn, norsk	1 260,2	1,371	0,010	1,381	12,6
Økologisk korn	21,9	2,981	0,280	3,261	6,1
Oljevekster, lupiner og bønner	27,6	3,668	0,200	3,868	5,5
Økologiske oljevekster, lupin, bønner	0,9	4,978	0,200	5,178	0,2
Fôrerter	5,2	2,435	0,200	2,635	1,0
Økologiske fôrerter	0,5	3,085	0,200	3,285	0,1
Sum norsk	1 316,2		0,019		25,556
- Herav 70 pst inneværende år	921,3				17,889
Tilskudd matkorn	200,8	0,820	0,310	1,130	62,248
- Herav 50 pst inneværende år	100,4				31,124
Sum prisnedskrivning- og matkorntilskudd					87,804
- Sum inneværende år					49,013

Tabell 1.19 Post 74. 11 Driftstilskudd, melk og kjøtt

	Antall	Sats kr per bruk/dyr	Endring kr per dyr/bruk	Ny sats kr/bruk/dyr	Endring, mill. kr
Kumelk AK-sone 2 Foretak	507	291 100	5 000	296 100	2,535
Kumelk AK-sone 1-3-4 Foretak	1 182	291 100	5 000	296 100	5,910
Kumelk AK-sone 5 Foretak	3 729	344 300	5 000	349 300	18,645
Kumelk AK-sone 6-7 Foretak	606	373 000	5 000	378 000	3,030
Geitemelk landet Foretak	234	346 130	5 000	351 130	1,170
Ammekyr s. 1-4, 6-39 kyr Dyr	28 383	7 132	1 700	8 832	48,251
40 og flere kyr Foretak	328	285 280	68 000	353 280	22,304
Ammekyr s. 5-7, 6-39 kyr Dyr	46 420	9 412	1 700	11 112	78,914
40 og flere kyr Foretak	278	376 480	68 000	444 480	18,904
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser					-58,500
Sum driftstilskudd, melk og kjøtt					141,163

Tabell 1.20 Post 74.14 Tilskudd husdyr

	Fra	Til	Antall dyr	Sats kr/dyr	Endring kr/dyr	Ny sats kr/dyr	Endring, mill. kr
Melkekyr	1	14	81 117	8 933	360	9 293	29,202
	15	30	63 029	7 211	320	7 531	20,169
	31	50	41 782	5 684	0	5 684	0,000
	51 +		22 430	4 857	0	4 857	0,000
Sum			208 358				49,371
Melkekyr på små og mellomstore bruk med 6-50 melkekyr	1	23	90 944	3 590	1 700	5 290	61,586
	24	50	29 904	-2 949	-1 396	-4 345	51,260
Sum			120 848				112,846
Ammekyr	1	50	102 220	6 166	200	6 366	20,444
	51+		3 583	2 166	100	2 266	0,358
Sum			105 803				20,802
Øvrige storfe			532 901	1 647	25	1 672	13,323
Melkegeit og melkesau	1	125	24 013	1 719	140	1 859	3,362
	126+		7 971	695	0	695	0,000
Sum			31 984				3,362
Sau	1	75	596 648	2 105	91	2 196	54,295
	76	150	192 283	1 565	0	1 565	0,000
	151+		91 132	211	0	211	0,000
Sum			880 063				54,295
Ammegeit	Færre enn 20 dyr ²⁾		6 310	2 585	0	2 585	0,000
	20	60	5 548	2 585	0	2 585	0,000
	61	120	347	1 938	0	1 938	0,000
	121+		33	267	0	267	0,000
Sum			12 238				0,000
Avlsgris Sør-Norge ³⁾	1	35	15 255	633	0	633	0,000
Avlsgris Jæren	1	35	3 494	484	0	484	0,000
Avlsgris Nord-Norge	1	35	1 057	994	0	994	0,000
Sum			19 806				0,000
Slaktegris ³⁾	1	1400	985 441	24	0	24	0,000
			204				
Slaktegris Jæren	1	1400	559	20	0	20	0,000
Sum			1 190 000				0,000
			560				
Verpehøner Sør-Norge	1	1 000	071	14	0	14	0,000
Verpehøner Nord-Norge	1	1 000	22 435	28	2	30	0,045
Verpehøner, landet	1 001	7 500	2 746 302	14	0	14	0,000
Sum			3 328 808				0,045
Rugeegg Sør-Norge	1	167 000	11 996 900	0,07	0,00	0,07	0,000
Rugeegg Nord-Norge	1	167 000	0	0,15	0,00	0,15	0,000
Rugeegg, landet	167 001	833 000	37 283 442	0,07	0,00	0,07	0,000
Sum			49 280 343				0,000

Bifolk	1 +	53 440	1 079	100	1 179	5,344
Hjort over 1 år		4 601	1 224	50	1 274	0,230
Delsum tilskudd husdyr						259,618

Forts. Tabell 1.20 Post 74.14		Antall dyr	Sats kr/dyr	Endring kr/dyr	Ny sats kr/dyr	Endring, mill. kr
Genbev.	Storfe	6 619	4 010	500	4 510	3,310
	Melkeku					
	Sau	17 915	310	25	335	0,448
	Geit	1 476	610	45	655	0,066
	Hest	865	1 200	85	1 285	0,074
	Sum	26 875				3,897
Bunnfradrag 35 pst. ¹⁾	35 %	36 539	6 000	-5 000	11 000	-63,943
Beløpsavgrensing			1 000 000	70 000	1 070 000	4,000
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser						-26,445
Sum produksjonstilskudd, husdyr						177,127

1) Bunnfradrag produksjonstilskudd fordeles med 35 pst. tilskudd husdyr og 65 pst. arealtilskudd

2) Tilskuddsats settes til 0 fra og med søknadsåret 2027

3) Unntatt Jæren

Tabell 1.21 Post 74.16 Beitetilskudd

		Antall dyr	Sats kr/dyr	Endring kr/dyr	Ny	
					sats kr/dyr	Endring, mill. kr
Utmarksbeitetilskudd:	Kyr, storfe, hest	284 059	1 763	250	2 013	71,015
	Sau, lam, geit, kje	1 823 316	581	160	741	291,731
Beitetilskudd:	Storfe m.m.	626 984	1 001	220	1 221	137,936
	Småfe m.m.	2 095 443	131	40	171	83,671
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser						21,300
Sum beitetilskudd		4 829 802				605,653

Tabell 1.22 Post 74.17 Areal- og kulturlandskapstilskudd

		Antall dekar	Sats kr/daa	Endring kr/daa	Ny	
					sats kr/daa	Endring, mill. kr
Kulturlandskapstilskudd alt areal		8 982 613	300	0	300	0,000
Bunnfradrag, 65 pst. ¹⁾		36 539	6 000	-5 000	11 000	-118,752
Arealtilskudd, grovfôr		5 777 803				63,716
Innmarksbeitearealer		1 532 598				0,000
Arealtilskudd, korn		2 955 966				524,330
Arealtilskudd, potet		122 826				22,771
Arealtilskudd, grønnsaker		74 900				15,566
AK-tilskudd, frukt, bær og planteskoleareal		39 433				17,987
Kulturlandskapstilskudd korn > 3000 daa		7 908				
Kulturlandskapstilskudd økol. grønngjødsling		3 777				0,000
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser						-6,100
Sum, AK-tilskudd		8 982 613				519,518

1) Bunnfradrag produksjonstilskudd fordeles med 35 pst tilskudd husdyr og 65 pst arealtilskudd

Arealtilskudd, grovfôr

		Antall daa	Sats kr/daa	Endring kr/daa	Ny	
					sats kr/daa	Endring, mill. kr
Sone 1		370 392	50	0	50	0,0
Sone 2		311 742	50	0	50	0,0
Sone 3		592 796	160	3	163	1,8
Sone 4		474 468	180	3	183	1,4
Sone 5 A		1 772 892	390	15	405	26,6
Sone 5 B Vestlandet		1 481 989	445	40	485	59,3
Sone 6		665 650	460	40	500	26,6
Sone 7		107 874	506	40	546	4,3
Innsparing ved justert avlingsfaktor						-56,3
Sum grovfôr alle soner		5 777 803				63,7

Arealtilskudd, korn

		Antall daa	Sats kr/daa	Endring kr/daa	Ny sats kr/daa	Endring, mill. kr
Sone 1	1-3000 daa	1 282 793	309	90	399	115,5
Sone 2 og 3	1-3000 daa	1 116 594	442	160	602	178,7
Sone 4	1-3000 daa	414 652	552	185	737	76,7
Sone 5 - 7	1-3000 daa	141 927	572	200	772	28,4
Arealtak 3000 daa		7 908	0	0	0	0,0
Tillegg for hvete		602 047	165	160	325	96,3
Tillegg for protein og belgvekster		120 002	265	240	505	28,8
Sum korn, alle soner		2 955 966				524,3

Arealtilskudd, øvrige vekster

		Antall daa	Sats kr/daa	Endr. kr/daa	Ny sats kr/daa	Endr. mill. kr
Potet sone 1-4		102 014	733	150	883	15,3
Potet sone 5		16 530	733	400	1 133	6,6
Potet sone 6-7		4 282	1 520	200	1 720	0,9
Sum poteter, alle soner		122 826				22,8
Grønnsaker sone 1-4	1-300 daa	43 578	1 550	300	1 850	13,1
	301-	27 741	1 200	0	1 200	0,0
Grønnsaker sone 5	1-300 daa	3 030	1 550	750	2 300	2,3
	301-	0	1 200	500	1 700	0,0
Grønnsaker sone 6-7	1-300 daa	551	2 590	400	2 990	0,2
	301-	0	2 250	0	2 250	0,0
Sum grønnsaker, alle soner		74 900				15,6
Frukt sone 1-4	1-75 daa	8 510	2 100	300	2 400	2,6
	75-	1 905	1 840	0	1 840	0,0
Frukt sone 5-7	1-75 daa	12 544	2 880	650	3 530	8,2
	75-	140	2 620	0	2 620	0,0
Sum frukt, alle soner		23 099				10,7
Bær sone 1-4	1-150 daa	9 389	2 200	450	2 650	4,2
	151-	2 153	1 940	0	1 940	0,0
Bær sone 5-7	1-150 daa	4 700	2 670	650	3 320	3,1
	151-	92	2 410	0	2 410	0,0
Sum bær, alle soner		16 334				7,3

Tabell 1.23 Post 74.19 Tilskudd til regionale miljøprogram, mill. kroner

	Budsjett 2026	Prognose 2027	Endring, mill. kr
Fordelt på regionene	1 146,1	1 146,1	255,0
Landet			255,0

Tabell 1.24 Post 74.20 Tilskudd til økologisk jordbruk

Arealtilskudd	Antall daa	Sats kr/daa	Endring kr/daa	Ny sats kr/daa	Endring, mill. kr
Frukt og bær m.m.	3 210	1 955	0	1 955	0,0
Grønnsaker	3 113	1 955	0	1 955	0,0
Potet	837	885	0	885	0,0
Korn	75 757	675	0	675	0,0
Grovfôr	274 477	50	0	50	0,0
Økologisk areal 1. års karenstid	15 800	305	0	305	0,0
Grønngjødsling	3 777	515	0	515	0,0
Sum arealtilskudd økologisk areal	376 971				0,000

Tilskudd til økologisk husdyrproduksjon	Antall dyr	Sats kr/dyr	Endring kr/dyr	Ny sats kr/dyr	Endring, mill. kr
Melkekyr	6 939	4 350	0	4350	0,0
Ammekyr	4 623	3 250	0	3250	0,0
Andre storfe	16 379	730	0	730	0,0
Sau og melkesau	42 806	500	0	500	0,0
Melkegeit	762	353	0	353	0,0
Ammegeit	383	265	0	265	0,0
Avlsgris	249	517	0	517	0,0
Slaktegris	4 047	315	0	315	0,0
Sum tilskudd til økologisk husdyrproduksjon					0,0
Justert bevilgningsbehov, gjeldende satser					-2,600
Sum tilskudd til økologisk jordbruk					-2,600

Tabell 1.25 Post 74.21 Tilskudd til markedshager, mill. kroner

	Budsjett 2026	Prognose 2027	Endring, mill. kr
	0,0	0,0	8,0
Tilskudd til markedshager			8,0

Tabell 1.26 Post 77.11 Tilskudd til dyreavl med mer. Mill. kroner

	Budsjett 2026	Prognose 2027	Endring
Tilskudd til veterinære reiser	97,851	97,851	6,266
Tilskudd til semin	39,600	39,600	9,000
Vaksinering	2,100	0,000	2,100
Helsetjeneste for geit	1,400	1,400	1,400
Tilskudd til avlsorganisasjoner	16,845	16,845	7,000
Justert bevilgningsbehov			-2,100
Sum	157,796	155,696	23,666

Tabell 1.27 Post 77.12 Tilskudd til frøavl med mer. Mill. kroner

	Budsjett 2026	Prognose 2027	Endring
Tilskudd til frøavl	26,56	18,20	5,00
Tilskudd til beredskapslagring av såkorn	15,50	15,50	9,00
Tilskudd til settepotetavl			7,00
Justert bevilgningsbehov			-8,36
Sum	42,06	33,70	12,64

Tabell 1.28 Post 77.13 Tilskudd til rådgivning. Mill. kroner

	Budsjett 2026	Prognose 2027	Endring
Tilskudd til rådgivning, NLR SA	122,0	122,0	16,00
Tilskudd til klimarådgivning, NGF	2,0	2,0	0,50
Tilskuddsordning for klimarådgivning	27,0	31,5	0,00
Justert bevilgningsbehov	0,0	0,0	4,5
Sum	151,0	155,5	21,0

Tabell 1.29 Post 77.15 Tilskudd til kvalitets- og salgsfremmende tiltak. Mill. kroner

	Budsjett 2026	Prognose 2027	Endring
Utvikling av plantemateriale, nordisk		2,600	2,600 0,4
Utvikling av plantemateriale, Sagaplant		11,375	11,375 0,0
Utvikling av plantemateriale, NMBU		1,500	1,500 0,0
Utvikling av plantemateriale, Graminor		40,160	40,160 4,0
Frukt- og bærprogrammet, Graminor		0,000	0,000 0,0
Kvalitetstiltak settepotetavl		19,600	19,600 0,0
Justert bevilgningsbehov			0,000
Sum		75,235	75,235 4,400

Tabell 1.30 Post 77.17 Tilskudd fellesanlegg frukt og bær

	Volum siste 3 år, tonn	Sats 2026, kr/kg	Endring, kr/kg	Ny sats kr/kg ¹⁾	Endring, mill. kr
Fellesanlegg frukt	11 710,0	2,28	0,11	2,39	1,3
Innfrysningsanlegg bær til industri					5,0
Sum					6,3

1) Satsen vil variere med gjennomsnittlig volum siste 3 år

Tabell 1.31 Post 78.11 Tilskudd til avløsning

	Antall bruk/dyr	Kr per bruk/dyr	Endring kr /bruk/dyr	Ny sats kr/bruk/dyr	Endring mill. kr
Tilskudd per foretak	6 087	139 100	6 955	146 055	42,335
Melkekyr	208 358	5 336	267	5 603	
Ammekyr	105 800	1 473	74	1 547	
Andre storfe	532 897	889	44	933	
Melkegeit og melkesau	31 984	1 229	61	1 290	
Sau	879 921	612	31	643	
Ammegeit	12 238	793	40	833	
Avlsgris	36 691	1 759	88	1 847	
Slaktegris	1 464 510	60	3	63	
Verpehøner, -ender, -kalkuner, -gjess	4 338 113	15,45	0,77	16,22	
Rugeegg	97 420 973	0,090	0,005	0,095	
Hester	24 773	1 759	88	1 847	
Avlskaniner	702	439	22	461	
Gjess, ender, kalkuner, livkylling	4 569 051	5,38	0,27	5,65	
Slaktekylling	71 697 734	0,66	0,03	0,69	
Tillegg for økologisk slaktekylling	267 102	1,90	0,10	2,00	
Hjort	6 571	598	30	628	
		Endring			
Utslag av satsendringer	Prognose mill. kr	satser pst.	Endring mill. kr	Utslag av tak mill. kr	Endring mill. kr
	1 621,0	5,00 %	81,05	-42,3	38,715
Justert bevilgningsbehov					-13,800
Sum endring tilskudd til avløsning for ferie og fritid					67,250

Tabell 1.32 Post 78.12 Tilskudd til avløsning ved sykdom m.m.

	Antall dager	Sats kr/dag	Endring kr/dag	Endring, mill. kr
Antall avløsningsdager, sykdom	167 397	2 700	0	
Gjennomsnittsberegning		1 080	0	0,0
Antall avløsningsdager, svangerskap/fødsel	35 199	3 050	0	
Gjennomsnittsberegning		945	0	0,0
Pleiepenger 1 periode for syke barn				5,0
Fjerning av samordning ved svangerskap og fødsel				107,0
Justert bevilgningsbehov				29,9
Sum				141,851

Tabell 1.33 Post 78.15 Tilskudd til landbruksvikarordningen

	Antall årsverk	Sats kr/å.v.	Endring kr/å.v.	Endring, mill. kr
Tilskudd per vikar	240	325 000	15 000	3,6
Utvidelse antall årsverk	0		0	0,0
		Budsjett 2026, mill. kr.	Endring, mill. kr	
Tilskudd til avløserkurs		1,0	1,0	1,0
Engangstilskudd organisasjonsprosess Norske Landbruketjenester				2,0
Justert bevilgningsbehov				0,0
Sum				6,600

Tabell 1.34 Post 78.16 Tilskudd til tidligpensjonsordningen

	Antall	Sats, kr/pers.	Endring, kr/pers	Endring, mill. kr
Enbruker	445	105 200	0	0,000
Tobruker	71	168 320	0	0,000
Justert bevilgningsbehov				-1,000
Sum	516			-1,000

Tabell 1.35 Kap. 4150 Jordbruksavtalen, inntekter

Post 85, Prisutjevningssbeløp kraftfôrråvarer	1000 tonn	Ref.pris kr/kg	Sats, kr/kg	Endring, kr/kg	Endring, mill. kr
Sildemel	0		0	0,00	0,0
Soyamel	100	4,90	0,00	0,15	0,0
Andre fôrstoffer	20		0,20	0,00	0,0
Post 85	120,0				0,000
Sum kap. 4150					0,000

